

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

BESLUT
2024-11-21

Peter Dalin
Tel: 010-698 16 34
Peter.Dalin
@naturvardsverket.se

Ärendenummer
NV-05040-17

Beslut om förlängning av godkännandet av nematoden *Heterorhabditis bacteriophora* för användning som biologiskt bekämpningsmedel i Sverige

Beslut

Godkännandet av *Heterorhabditis bacteriophora* Poinar (Rhabditida: Heterorhabditidae) för användning som biologiskt bekämpningsmedel i Sverige förlängs.

Villkor för godkännandet

Godkännandet gäller till och med den 31 december 2029.

Bakgrund

Nematoden *H. bacteriophora* har använts som biologiskt bekämpningsmedel i Sverige sedan 2010 då den godkändes av Kemikalieinspektionen. Den 27 november 2017 beslutade Naturvårdsverket att förlänga godkännandet som tidsbegränsades till och med 2024-12-31. Bakgrunden till tidsbegränsningen var att Naturvårdsverket bedömde det som viktigt att ompröva arten efter en tid för att se om information om artens eventuella förekomst och möjlighet till etablering i Sverige hade ökat. Omprövningen har genomförts på eget initiativ.

Heterorhabditis bacteriophora finns upptagen på Växtskyddsorganisationen för Europa och medelhavsländernas (EPPO) förteckning över biologiska bekämpningsmedel med omfattande användning i EPPO-regionen, PM 6/3 (5), bilaga 1 (s.k. EPPO-listan).

Skäl

Juridiska förutsättningar för godkännande

Nematoder, insekter och spindeldjur får användas som bekämpningsmedel endast om de är godkända enligt förordningen (2016:402) om nematoder, insekter och spindeldjur som bekämpningsmedel. Ett godkännande av organismen är också en förutsättning för att sådana bekämpningsmedel ska få släppas ut på marknaden eller föras in till Sverige från ett land utanför Europeiska unionen, europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller Turkiet. Enligt 6 § förordningen får sådana organismer godkännas om de är godtagbara från hälso- och miljöskyddssynpunkt, särskilt med hänsyn till påverkan på den

biologiska mångfalden, och de inte är att betrakta som invasiva främmande arter av unionsbetydelse¹.

Beslut om godkännande fattas av Naturvårdsverket.

Naturvårdsverket prövar självmant om nematoder, insekter och spindeldjur som angetts på EPPO-listan kan godkännas. Naturvårdsverket prövar också ansökningar om att godkänna en nematod, insekt eller ett spindeldjur som bekämpningsmedel.

Enligt 7 § förordningen får ett godkännande förenas med de villkor i fråga om användning eller andra omständigheter som behövs från hälso- eller miljöskyddssynpunkt.

Innan Naturvårdsverket avgör en fråga om godkännande av en nematod, insekt eller ett spindeldjur ska Naturvårdsverket höra Kemikalieinspektionen och Statens jordbruksverk.

Naturvårdsverkets bedömning

Heterorhabditis bacteriophora är en jordlevande entomopatogen (insektsparasitär) nematod som angriper insektslarver. *H. bacteriophora* har ett brett värdspektrum och parasiterar på skalbaggs- (Coleoptera) och fjärilslarver (Lepidoptera). Arten lever i symbios med bakterien *Photorhabdus luminescens* som frisätts då nematoden tar sig in i värdjuret, och till slut dödar värden genom förgiftning. Arten *H. bacteriophora* har ännu ej påträffats naturligt i Sverige. Enligt artfakta förekommer arten i Sverige tillfälligt (ej reproducerande) och icke-spontan (endast aktivt införd av människan). Den har en global utbredning (exempelvis Afrika, Amerika, Asien, Australien, Europa, Oceanien) med känd europeisk utbredning i Frankrike, Tyskland, Ungern, Italien, Spanien och Storbritannien. Kunskapen om nematoder är dock generellt låg och arten har, vad Naturvårdsverket känner till, inte eftersökts i Sverige sedan godkännandet 2019. Arten har eftersökts i Norge men ingen naturlig förekomst har påträffats. Information om artens temperaturkrav indikerar att *H. bacteriophora* är relativt köldkänslig. Vid användning som biologiskt bekämpningsmedel krävs en jordtemperatur på minst 12°C (helst 15–30°C) för god etablering och effektivitet. Laborarieexperiment för att utreda köldkänslighet visar att *H. bacteriophora* överlever tillfälliga perioder (enstaka dagar) med minusgrader men inga längre perioder. Arten förekommer dock naturligt i områden där det regelbundet råder minusgrader vintertid, exempelvis i Tyskland och Ryssland. Arten förekommer även i Montana, USA, där vintrarna kan vara både långa och kalla. Tillgång på bytesdjur bör inte vara någon begränsande faktor för artens eventuella etablering i Sverige eftersom den angriper ett brett spektrum av bytesdjur (generalist).

Sammanfattningsvis har kunskapen om artens eventuella förekomst och möjlighet till etablering i Sverige inte förbättrats nämnvärt sedan godkännandet 2019. Vid omprövningen har det dock inte framkommit några uppgifter som tyder på problem som följd av användning av *H. bacteriophora* som bekämpningsmedel, varken ur miljösynpunkt eller hälsoperspektiv. Användning av *H. bacteriophora* förväntas medföra en begränsad och övergående påverkan på inhemska arter och naturtyper. Inga hälsorisker kan förväntas vid användning

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1143/2014 av den 22 oktober 2014 om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter.

av *H. bacteriophora* som bekämpningsmedel. Risk för kontaminering i form av andra arter som kan utgöra en risk från hälso- och miljöskyddssynpunkt vid införsel av nematoder, insekter och spindeldjur som bekämpningsmedel måste alltid beaktas.

Heterorhabditis bacteriophora är inte upptagen på förteckningen över invasiva främmande arter av unionsbetydelse.

Naturvårdsverket bedömer att *H. bacteriophora* kan få förlängt godkännande som biologiskt bekämpningsmedel men mot bakgrund av att det fortfarande saknas information om artens eventuella förekomst och möjlighet till etablering i Sverige tidsbegränsas godkännandet att gälla till och med 2029-12-31.

Naturvårdsverket har hört Kemikalieinspektionen och Statens jordbruksverk, som (inte har något att invända mot) att *Heterorhabditis bacteriophora* godkännande förlängs med tidsbegränsning.

Omprövning och upphävande av ett godkännande

Om det finns uppgifter som tyder på att förutsättningarna för att en art ska vara godkänd inte längre är uppfyllda, får Naturvårdsverket ompröva godkännandet.

Om förutsättningarna för ett godkännande inte längre är uppfyllda ska Naturvårdsverket upphäva godkännandet.

Beslut i detta ärende har fattats av biträdande avdelningschef Claes Svedlindh. Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit enhetschef Maria Widemo (Artenheten), miljöjurist Cecilia Almström och handläggare Peter Dalin.

För Naturvårdsverket

Claes Svedlindh

Peter Dalin

Upplysning om hur man överklagar, se bilaga

Kopia till:
Statens jordbruksverk
Kemikalieinspektionen
BASF

Var ska beslutet överklagas?

Naturvårdsverkets beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt. **Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Naturvårdsverket.** Adressen framgår av beslutet. Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Naturvårdsverket överklagandet och handlingarna till Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt.

När ska beslutet senast överklagas?

Överklagandet ska ha kommit in till Naturvårdsverket **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet.

Vad ska överklagandet innehålla?

Överklagandet ska vara skriftligt.

I skrivelsen ska Ni ange:

Ert namn, adress, personnummer/organisationsnummer och telefonnummer, vilket beslut som Ni överklagar till exempel genom att ange beslutsdatum och ärendenummer,

hur Ni anser att Naturvårdsverkets beslut ska ändras och varför det ska ändras samt

om det finns motparter i ärendet bör Ni ange deras namn, adress och telefonnummer.